

LV

PRAKTISKS
METODISKAIS
LĪDZEKLIS PAR TO, KĀ
PIEMĒROT REGULU
PAR EIROPAS IZPILDES
RĪKOJUMU

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>

Eiropas Tiesiskās sadarbības
tīkls civiltiesās un komercietās

Priekšvārds

Personām un uzņēmumiem būtu jābūt iespējai īstenot savas tiesības visās dalībvalstīs neatkarīgi no valstspiederības.

Savstarpējas atzišanas princips ir stūrakmens tiesu iestāžu sadarbībai civillietās Eiropas Savienībā. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 805/2004 tika izveidots Eiropas izpildes rīkojums neapstrīdētiem prasījumiem. Eiropas izpildes rīkojums ļauj izmantot spriedumus, izlīgumus un publiskus aktus visās dalībvalstīs. Ar to tiek atcelta starposma procedūra («exequatur») izpildes dalībvalstī.

Ar šo praktisko metodisko līdzekli Komisija vēlas sniegt norādījumus pusēm, tiesnešiem un advokātiem. Es ceru, ka tas jums būs noderīgs un radīs labāku izpratni par Regulu 805/2004, kas vienlīdz darbojas gan pilsoņu, gan uzņēmumu labā.

Ar vislabākajiem vēlējumiem,

Eiropas Komisijas viceprezidents

Jacques Barrot

Satura rādītājs

I. IEVADS. EIROPAS TIESU PASE	6
1. Kas ir Eiropas izpildes rīkojums?	7
2. Kad nepieciešams Eiropas izpildes rīkojums?	7
3. Alternatīvi veidi, kā izpildīt spriedumu, izlīgumu vai publisku aktu ārvalstīs.	7
4. Par kādiem spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem var iegūt Eiropas izpildes rīkojumu?	8
4.1. Piemērošana laikā.	8
4.2. Materiālā piemērošanas joma	8
4.3. Ģeogrāfiskā piemērošanas joma	8
4.4. Dažādi mehānismi spriedumiem, publiskiem aktiem un izlīgumiem	8
II. EIROPAS IZPILDES RĪKOJUMS TAISĀMIEM SPRIEDUMIEM	12
1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu.	13
1.1. Naudas prasījums	13
1.2. Civillietā un komercietā.	13
1.3. Spriedums	13
1.4. Izpilde citā dalībvalstī	14
2. Prasības, kas jāizpilda laikā, kad tiek uzsākta tiesvedība pēc būtības	14
2.1. Obligātā informācija	14
2.2. Dokumenta par tiesvedības uzsākšanu un uzaicinājuma ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā piegādāšana.	15
3. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	16
3.1. Kurā tiesā	16
3.2. Kā saņemt apstiprinājumu	16
3.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu	16
4. Lēmums par apstiprināšanu	16

4.1. Darbības joma	16
4.2. Prasījums nav apstrīdēts	17
4.3. Spriedums ir izpildāms	17
4.4. Jurisdikcija	17
4.5. Papildu pārbaude, ja parādnieks skaidri nepiekrīt prasījumam	17
4.6. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums	19
5. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas	19
5.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda	19
5.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums	20

III. EIROPAS IZPILDES RĪKOJUMS ESOŠIEM SPRIEDUMIEM. 22

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	23
1.1. Naudas prasījums	23
1.2. Civillietā vai komercietā	23
1.3. Spriedums	23
1.4. Izpilde citā dalībvalstī	24
2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	24
2.1. Kurā tiesā	24
2.2. Kā saņemt apstiprinājumu	24
2.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu	24
3. Lēmums par apstiprināšanu	24
3.1. Darbības joma	24
3.2. Prasījums nav apstrīdēts	25
3.3. Spriedums ir izpildāms	25
3.4. Jurisdikcija	25
3.5. Papildu pārbaude, ja parādnieks skaidri nepiekrīt prasījumam	25
3.6. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums	28
4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas	29
4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda	29

4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums	29
--	----

IV. PUBLISKIE AKTI 32

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	33
1.1. Naudas prasījums	33
1.2. Civillietā vai komercietā	33
1.3. Publiskais akts	33
1.4. Izpilde citā dalībvalstī	34
2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	34
2.1. Kurā iestādē.	34
2.2. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu	34
3. Lēmums par apstiprināšanu	34
3.1. Darbības joma	35
3.2. Publiskais akts ir izpildāms	35
3.3. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums	35
4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas.	35
4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda	35
4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums	36

V. IZLĪGUMI. 38

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	39
1.1. Naudas prasījums	39
1.2. Civillietā vai komercietā	39
1.3. Izlīgums	39
1.4. Izpilde citā dalībvalstī	40
2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?	40
2.1. Kurā tiesā	40
2.2. Kā saņemt apstiprinājumu	40
2.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu	40

3. Lēmums par apstiprināšanu	40
3.1. Darbības joma	40
3.2. Izlīgums ir izpildāms	41
3.3. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums	41
4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas.	41
4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda	41
4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums	41

VI. PAR EIROPAS IZPILDES RĪKOJUMU APSTIPRINĀTA SPRIEDUMA, PUBLISKA AKTA VAI IZLĪGUMA IZPILDE . . 44

1. Kompetentā tiesa vai iestāde	45
2. Dokumenti, kas prasītājam jāuzrāda	45
3. Izpildes iestādes	45
4. Izpildes ierobežojumi.	46
 1. PIELIKUMS. TIESAS LĒMUMA PIENĒMŠANAS MATRICA	48
2. PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR EIR PROCEDŪRU	50

5

► I. IEVADS. EIROPAS TIESU PASE

1. Kas ir Eiropas izpildes rīkojums?

Eiropas izpildes rīkojums ir apstiprinājums, kas pievienots spriedumam, izlīgumam vai publiskam aktam un kas ļauj minēto spriedumu, izlīgumu vai aktu brīvi piemērot Eiropas Savienībā. Tādējādi šis apstiprinājums ir „Eiropas tiesu pase” spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem.

2. Kad nepieciešams Eiropas izpildes rīkojums?

Eiropas izpildes rīkojums ir vajadzīgs, lai dalībvalstī izpildītu uz neapstrīdētu prasījumu attiecīgu citā dalībvalstī pasludinātu spriedumu, izlīgumu, ko apstiprinājusi citas dalībvalsts tiesa vai kas noslēgts citas dalībvalsts tiesā, vai publisku aktu, kas sastādīts citā dalībvalstī¹.

Kad ir iegūts Eiropas izpildes rīkojums, nav nepieciešams iegūt izpildāmības deklarāciju dalībvalstī, kurā jāizpilda spriedums, izlīgums vai publisks akts.

¹Spriedumu par neapstrīdētu prasījumu var iegūt civilprocesā, kā paredzēts valsts tiesību aktos. Tomēr jānorāda, ka, sākot no 2008. gada 12. decembra, varēs izmantot vienotu procedūru, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regulā (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 30.12.2006., 1. lpp.). Ja ir iegūts Eiropas maksājuma rīkojums, šis rīkojums ir izpildāms automātiski, un tam nav vajadzīga ne izpildāmības deklarācija, ne Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums. Turklāt, ja prasījuma summa nepārsniedz 2000 euro, spriedums, kāds pieņemts Eiropas procedūrā maza apmēra prasībām (skat. Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 861/2007, ar ko izveido Eiropas procedūru maza apmēra prasībām, OV L 199, 31.7.2007., 1. lpp.) arī ir automātiski izpildāms, un tam nav vajadzīga ne izpildāmības deklarācija, ne Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums.

3. Alternatīvi veidi, kā izpildīt spriedumu, izlīgumu vai publisku aktu ārvalstīs

Kopienas līmenī ir divi veidi, kā prasīt ārvalstīs izpildīt spriedumu, izlīgumu vai publisku aktu. Kreditors, kas vēlas panākt sprieduma, izlīguma vai publiska akta izpildi ārvalstīs, var izvēlēties:

- vai nu iegūt Eiropas izpildes rīkojuma dalībvalstī, kurā spriedums, izlīgums vai publisks akts ir pasludināts/sastādīts, vai
- iegūt izpildāmības deklarāciju dalībvalstī, kurā vēlas panākt izpildi, saskaņā ar exequatur procedūru, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerc lietās („Briseles I regula”)².

Kad kreditors izraugās vienu no abiem veidiem, kā panākt izpildi ārvalstīs, tam būtu jāņem vērā, ka Eiropas izpildes rīkojums ļauj panākt ātru un efektīvu izpildi, neiesaistot izpildes dalībvalsts tiesas laikietilpīgās un dārgās formalitātēs, kas saistītas ar izpildāmības deklarāciju saskaņā ar exequatur procedūru, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 44/2001. No otras puses, viņam jāņem vērā tas, ka Eiropas izpildes rīkojumu var iegūt tikai neapstrīdētiem prasījumiem un šādu rīkojumu piešķir vienīgi tad, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi.

²OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp.

4. Par kādiem spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem var iegūt Eiropas izpildes rīkojumu?

4.1. Piemērošana laikā

Eiropas izpildes rīkojumu var iegūt attiecībā uz spriedumiem, kas pasludināti, izlīgumiem, kas apstiprināti vai noslēgti, un publiskiem aktiem, kas sastādīti pēc 2005. gada 21. janvāra, bet Bulgārijas un Rumānijas gadījumā – pēc 2007. gada 1. janvāra.

4.2. Materiālā piemērošanas joma

Spriedumam, izlīgumam vai publiskam aktam, kuru paredzēts apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, jāattiecas uz neapstrīdētu naudas prasījumu civillietā vai komercietā. Tas var ietvert uzturēšanas saistības.

4.3. Ģeogrāfiskā piemērošanas joma

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu var iegūt spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem, kas pasludināti, noslēgti vai sastādīti tiesā vai kompetentā iestādē visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, izņemot Dāniju.

4.4. Dažādi mehānismi spriedumiem, publiskiem aktiem un izlīgumiem

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu izsniedz pēc kreditora pieprasījuma. Eiropas izpildes rīkojuma iegūšanas procedūra atšķirsies atkarībā no tā, vai apstiprinājums tiek prasīts attiecībā uz

- taisāmo spriedumu (varat skatīt tālāk II punktu);
- spriedumu, kas jau ir pasludināts (varat skatīt tālāk III punktu);
- publisku aktu (varat skatīt tālāk IV punktu);
- izlīgumu (varat skatīt tālāk V punktu).

Turpmāk II un III punktā aprakstītās procedūras mutatis mutandis attiecas arī uz lēmumiem, kas pieņemti pēc tādu spriedumu, izlīgumu vai publisku aktu apstrīdēšanas, kas apstiprināti par Eiropas izpildes rīkojumiem (skat. 3. panta 2. punktu).

Par Eiropas izpildes rīkojumiem apstiprināto spriedumu, publisku aktu un izlīgumu izpilde aprakstīta VI punktā.

„Civillietas vai komerclietas” jēdziens

Eiropas Kopienų Tiesa ir konsekvēnti pārdusi viedokli, ka terminam „civillietas un komerclietas” jāpiešķir autonoma nozīme, kas izriet no Kopienas attiecīgo tiesību aktu mērķiem un shēmas un no vispārējiem principiem, uz kuriem kopumā balstās valstu tiesību sistēmas (C-29/76 LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG pret Eurocontrol, ECR 1976., 1541). Tiesa nolēma, ka, lemjot, vai strīdam ir civils vai komerciāls raksturs, būtiski ir divi elementi:

- strīda priekšmets un
- iesaistīto pušu attiecību raksturs.

Konkrēti attiecībā uz darbībām, kurās iesaistītas publiskas iestādes, Tiesa noteica, ka lieta nav „civila vai komerciāla”, ja tā attiecas uz strīdu starp publisku iestādi un privātpersonu un pirmā rīkojusies, īstenojot publisku varu. Tādēļ Tiesa nošķir acta iure imperii, kas tiek izslēgti no „civillietu vai komerclietu” jēdziena, un acta iure gestionis, kas a contrario tiek ietverti šajā jēdzienā. Praksē acta iure imperii un acta iure gestionis nošķirt ne vienmēr ir viegli. No Tiesas judikatūras izriet šādas pamatnostādnes.

Eurocontrol lietā Tiesa lēma, ka publiskas iestādes, kas izveidota ar starptautisku līgumu, prasījums piedzīt no privātpersonas maksu par tās aprīkojuma un pakalpojumu izmantošanu, ņemot vērā, ka šāda izmantošana bija obligāta un maksa bija noteikta vienpusēji, nav civillietā vai komerclietā.

Lietā Rüffer (C-814/79 Nīderlande pret Rüffer; ECR 1980., 3807), Tiesa lēma, ka arī valsts iestādes prasība pret kuģu īpašnieku par izdevumu piedziņu, kas radušies sadursmē cietušā kuģa vraka aizvākšanas gaitā, nav atzīstama par civillietu vai komerclietu.

Turpretī Sonntag lietā (Lieta C-172/91, ECR 1993., I-1963), Tiesa lēma, ka civiltiesiskā prasība par kompensāciju par kriminālnoziedzuma rezultātā personai radītu savainojumu, ir civillietā pēc būtības. Tomēr šāda darbība neietilpst jēdziena „civillietas vai komerclietas” jomā, ja kaitējuma nodarītājs jāuzskata par publisku iestādi, kas rīkojās, īstenojot publisku varu (minētajā gadījumā netika uzskatīts, ka uz skolēnus uzraugošo skolotāju būtu attiecināma definīcija „īstenojot publisku varu”).

- ■ ■ Gemeente Steenberghe lietā (Lieta C-271/00, ECR 2002., I-10489), Tiesa „civillietu” jēdzienā ir ietvērusi prasību par zaudējumu atlīdzību, ar kuru publiskas varas iestāde prasa no privāttiesību subjekta piedzīt naudas līdzekļus, kurus tā izmaksājusi sociālās palīdzības veidā šīs personas šķirtajam laulātajam un bērnam, jo šādas prasības celšanas pamats un detalizēti noteikumi ietverti parastajos tiesību aktos, kas attiecas uz uzturēšanas saistībām. Ja prasība par zaudējumu atlīdzību pamatojas uz tiesību normām, saskaņā ar kurām likumdevējs publiskās varas iestādei piešķir īpašas prerogatīvas, šāda prasība neietilpst „civillietu” kategorijā.

Préservatrice foncière lietā (Lieta C-266/01, ECR 2003., I-4867) Tiesa lēma, ka jēdziens „civillietas vai komercietas” aptver valsts prasību, lai privātpersona izpildītu privāttiesību līgumu, kas noslēgts, lai atļautu citai personai iesniegt šīs valsts prasīto un noteikto galvojumu, ar nosacījumu, ka tas tā ir, ja saskaņā ar galvojuma līgumu tiesiskās attiecības starp kreditoru un galvotāju neatbilst situācijai, kad valsts izmanto plašas pilnvaras salīdzinājumā ar parastām tiesību normām, kas piemērojamas attiecībām starp privātpersonām.

Frahuil/Assitalia lietā (Lieta Nr. C-265/02, ECR 2004., I-1543), tika lemts, ka prasība, kas kā tiesiskā subrogācija celta pret importētāju, kas nebija nomaksājis muitas nodevas galvotājam, kas minētās nodevas bija nomaksājis muitas iestādēm, pildot galvojuma līgumu, saskaņā ar kuru tas bija apņēmis galvot muitas iestādēm minēto nodevu, ko jānomaksā ekspektoram, kurš sākotnēji bija saņēmis galvenā parādnieka rīkojumu nomaksāt parādu, jāuzskata par attiecīgu uz jēdzienu „civillietas un komercietas”.

Visbeidzot, Lechouritou lietā (Lieta Nr. C-292/05, ECR 2007., I-1519) Tiesa apstiprināja, ka zaudējumu vai kaitējuma atlīdzināšanu, kurus kara laikā radījis valdības karaspēks, „civillietas” neaptver. ■

► II. EIROPAS IZPILDES
RĪKOJUMS
TAISĀMIEM
SPRIEDUMIEM

Kreditors tiesvedības sākumā vai jebkurā tiesas procesa posmā var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu attiecībā uz taisāmo spriedumu. Ja rīkojumu pieprasa tiesvedības sākumā, pieprasījumu var veikt ar pieteikumu, ko iesniedz tiesai (piemēram, ar dokumentu, ar kuru uzsāk tiesvedību).

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu

1.1. Naudas prasījums

Strīda pamatā esošajam prasījumam jābūt prasījumam par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies (skat. 4. panta 2. punktu).

1.2. Civillietā un komerclietā

- Prasījumam jāattiecas uz civillietu vai komerclietu.

Par jēdzienu „civillietā vai komerclietā” skatīt I.4.2. punktu.

- Eiropas izpildes rīkojumu nevar iegūt šādās lietās.
 - Nodokļu, muitas vai administratīvās lietas vai valsts atbildība par darbībām un to trūkumu, īstenojot valsts varu (“acta iure imperii”).
 - Fizisko personu juridiskais statuss vai juridiskā rīcībspēja, īpašuma tiesības, ko rada laulāto attiecības, testamentārās attiecības un mantošana.

Uz šo lietu atzišanu vai izpildi vai nu attiecas citi esošie Kopienas instrumenti (piemēram, skat. Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību)³, vai arī Kopienas tiesības tās vēl neaptver.

- Bankrots, procedūras, kas saistītas ar maksātnespējīgu sabiedrību vai citu juridisku personu likvidāciju, tiesas rīkojumi, mierizligumi un tamlīdzīgas procedūras.

Spriedumu atzišanu un izpildi maksātnespējas lietās regulē Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām⁴.

- Sociālā nodrošināšana.
- Šķirējtiesa.

Šīs lietas Kopienas tiesības pašlaik neaptver.

1.3. Spriedums

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt attiecībā uz spriedumiem, t.i., jebkuru spriedumu, kas pieņemts kādas dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no tā nosaukuma, tostarp dekrētu, rīkojumu, lēmumu vai izpildrakstu, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšanu, ko veic tiesas ierēdnis (skat. 4. panta 1. punktu).

³OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.

⁴OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

1.4. Izpilde citā dalībvalstī

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt sprieduma izpildei citā dalībvalstī. Tomēr nav jāuzrāda starptautisks elements. Konkrēti, netiek prasīts, lai vienai no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta būtu ārvalstīs, arī izpildei nav jānotiek ārvalstīs. Protams, iznākumā apstiprinājums būs lietderīgs vienīgi izpildes gadījumā citā dalībvalstī.

2. Prasības, kas jāizpilda laikā, kad tiek uzsākta tiesvedība pēc būtības

Kreditoram, kas vēlas iegūt Eiropas izpildes rīkojumu, jānodrošina, ka tiek izpildītas šādas procesuālās prasības. Konkrēti, dokuments par tiesvedības uzsākšanu pēc būtības jāpiegādā parādniekam, un tajā parādnieka ievērībai jāiekļauj noteikta informācija.

2.1. Obligātā informācija

Parādniekam jāsaņem regulas 16. un 17. pantā noteiktā informācija, t.i.,

2.1.1. Pienācīga informācija par dokumentu (16. pants)

Dokumentā par tiesvedības uzsākšanu pēc būtības jāiekļauj šāda informācija:

- pušu vārdi vai nosaukumi un adreses;
- prasījuma summa;

- ja par prasījuma summu tiek pieprasīti procenti, procentu likme un periods, par kuru tie aprēķināti, ja vien pamatsummai nav automātiski pieskaitīti likumiskie procenti saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā spriedums ir izdots;
- prasījuma pamatojums.

2.1.2. Pienācīga informācija par procesuālo kārtību, kas nepieciešama prasījuma apstrīdēšanai (17. pants)

Parādnieks turklāt jāinformē par procesuālo kārtību, kas viņam jāizpilda prasījuma apstrīdēšanai.

Šo informāciju var iekļaut dokumentā par tiesvedības uzsākšanu vai pavaddokumentā. To var arī iekļaut jebkurā turpmākā uzaicinājumā ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā.

Šajā informācijā jāiekļauj:

- procesuālās prasības prasījuma apstrīdēšanai, tostarp attiecīgā gadījumā prasījuma rakstiskas apstrīdēšanas termiņš vai laiks, kad notiks lietas izskatīšana tiesā;
- tās iestādes nosaukums un adrese, kurai attiecīgi jāsniedz atbilde vai kurā jāierodas;
- vai obligāti jābūt pārstāvētam ar advokātu vai ne,
- sekas, ko var izraisīt iebilduma neizteikšana vai neierašanās, jo īpaši gadījumos, kad pret parādnieku var pieņemt vai izpildīt spriedumu, kā arī piedzīt no tā ar tiesvedību saistītos izdevumus.

2.2. Dokumenta par tiesvedības uzsākšanu un uzaicinājuma ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā piegādāšana

Dokuments par tiesvedības uzsākšanu un uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā jāpiegādā kādā no regulā atzītajiem veidiem⁵. Pieņemtie piegādes veidi noteikti 13. un 14. pantā. Vispār ir iespējami divi piegādes veidi – vai nu piegāde parādniekam ar apstiprinājumu par saņemšanu (13. pants), vai arī piegāde parādniekam bez apstiprinājuma par saņemšanu (14. pants).

2.2.1. Piegāde parādniekam vai parādnieka pārstāvim ar apstiprinājumu par saņemšanu

Piegādes veidi ar apstiprinājuma saņemšanu ir konkrēti noteikti 13. pantā. Minētajā pantā atrodams šo veidu izsmeļošs saraksts.

Apkopojot būtiskāko, šie veidi ietver

- piegādāšanu personiski, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, ko paraksta parādnieks,
- apliecināšanu ar dokumentu, ko parakstījis atbildīgā persona, kas veikusi piegādi, norādot, ka parādnieks ir saņēmis dokumentu vai ir atteicies to pieņemt bez juridiska pamatojuma⁶,
- piegādi pa pastu, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, kuru parakstījis parādnieks,

⁵Ja piegāde jāveic citā dalībvalstī, dokuments jānosūta uz šo dalībvalsti saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti Padomes Regulā (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (OV L 324, 10.12.2007. 79. lpp.).

⁶Par tiesībām atteikties no piegādes īpaši skatīt 8. pantu Padomes Regulā 1393/2007.

- piegādi elektroniski, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, ko paraksta parādnieks.

2.2.2. Piegāde parādniekam vai parādnieka pārstāvim bez apstiprinājuma par saņemšanu

Piegādi parādniekam var veikt arī, izmantojot kādu no 14. pantā noteiktajām metodēm bez apstiprinājuma saņemšanas. Šīs metodes drīkst izmantot vienīgi tad, ja ir skaidri zināma parādnieka adrese. Tie izslēdz jebkādu nosacītās piegādes veidu (piemēram, remīse au parquet).

Apkopojot būtiskāko, šie veidi ietver

- piegādi personiski parādnieka dzīvesvietā personām, kas dzīvo vienā mājsaimniecībā ar parādnieku vai ir tur nodarbinātas; ja parādnieks ir pašnodarbināta vai juridiska persona, piegādi var veikt arī parādnieka uzņēmuma telpās personām, kuras tas nodarbina.

Šādos gadījumos piegāde jāapliecina

- vai nu ar apstiprinājumu par saņemšanu, ko paraksta persona, kas saņēma piegādāto dokumentu, vai
- ar dokumentu, ko paraksta persona, kas veikusi piegādi, norādot izmantoto piegādes veidu, piegādes datumu, tās personas vārdu, kas saņēma piegādāto dokumentu, kā arī minētās personas saistība ar parādnieku;
- dokumenta nogādāšanu parādnieka pastkastītē vai pasta iestādē vai kompetentajā valsts iestādē.

Ja dokumentu nogādā pasta iestādē vai kompetentajās valsts iestādēs, atbildētāja pastkastītē ievieto rakstisku paziņojumu par to, paziņojumā skaidri norādot, ka dokuments ir tiesas dokuments, vai

ka šim paziņojumam ir tiesiskas sekas, jo tas apliecina nosūtīšanu un nosaka termiņa sākumu.

Šādos gadījumos piegādi jāapliecina ar dokumentu, ko paraksta persona, kas veikusi piegādi, norādot izmantoto piegādes veidu, piegādes datumu, tās personas vārdu, kas saņēma piegādāto dokumentu, kā arī minētās personas saistība ar parādnieku;

- piegādi pa pastu bez apstiprinājuma par saņemšanu, ja parādnieka adrese ir dalībvalstī, kurā lieta tiek skatīta pēc būtības, vai
- ar elektroniskiem līdzekļiem, saņemot automātisko piegādes apstiprinājumu, ja parādnieks iepriekš ir skaidri piekritis šādam piegādes paņēmienam.

3. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

3.1. Kurā tiesā

Eiropas izpildes rīkojuma pieprasījums jāadresē kompetentajai iestādei izcelsmes dalībvalstī. Principā tā ir tiesa, kurā lietu skata pēc būtības.

3.2. Kā saņemt apstiprinājumu

Pieprasījumam jāatbilst tās valsts tiesību aktiem, kuras tiesā lietu skata.

3.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu

Pieprasīt var jebkurā laikā, kad tiek uzsākts process, vai pēc tam, kad tas ir uzsākts.

4. Lēmums par apstiprināšanu

Lai izsniegtu Eiropas izpildes rīkojumu, tiesa aizpilda standarta veidlapu, kas ietverta I pielikumā.

To darot, tiesai jāpārbauda šādi jautājumi.

4.1. Darbības joma

Tiesai jāpārbauda, vai

4.1.1. Prasījums attiecas uz civillietu vai komerclietu

Skat. II.1.2. punktu.

4.1.2. Prasījums ir par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies

Skat. II.1.1. punktu.

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums var aptvert tiesāšanās izdevumus, kas ir iekļauti spriedumā, ja vien parādnieks tiesas procesa gaitā saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktiem nav īpaši cēlis iebildumus pret savu pienākumu segt šādas izmaksas (skat. 7. pantu).

4.2. Prasījums nav apstrīdēts

Prasījums tiek uzskatīts par neapstrīdētu šādās situācijās.

4.2.1. Parādnieks ir skaidri piekritis prasījumam, atzīdams to (skat. 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu).

4.2.2. Parādnieks tiesas procesa gaitā prasījumu nekad nav apstrīdējis saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktos paredzētajām atbilstīgajām procesuālajām normām (skat. 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu).

Ja parādnieks prasījumu nekad nav apstrīdējis, tiesai jāpārbauda, vai viņa klusēšanu vai bezdarbību saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem var uzskatīt par klusējošu piekrišanu prasījumam. Tipiski šādu situāciju piemēri ir aizmuguriski taisīti spriedumi vai maksājuma rīkojumi.

4.2.3. Parādnieks nav ieradies vai bijis pārstāvēts, izskatot prasījumu tiesā, kaut arī sākotnēji tiesas procesa gaitā ir apstrīdējis prasījumu, ja šāda rīcība ir izraisījusi prasījuma vai kreditora apgalvoto faktu atzīšanu klusuciešot saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem (skat. 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu).

Šāda situācija rodas, ja parādnieks piedalījās procedūrā un iebilda pret prasījumu, bet vairs neierodas vai nav pārstāvēts turpmākajā prasījuma lietas izskatīšanā. Šādā situācijā tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja rīcību saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem var uzskatīt par prasījuma vai faktu klusējošu atzīšanu.

4.3. Spriedums ir izpildāms

Spriedumam, kuru paredzēts apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, jābūt izpildāmam. Tomēr apstiprinājumu var izdot arī tad, ja spriedums ir provizorisks izpildāms.

4.4. Jurisdikcija

4.4.1. Apdrošināšanas jautājumi

Ja taisāmais spriedums attiecas uz apdrošināšanas lietu, tiesai jāpārbauda, vai spriedums nav pretrunā ar noteikumiem par jurisdikciju, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr.44/2001 II nodaļas 3. iedaļā.

4.4.2. Ekskluzīva jurisdikcija

Ja taisāmais spriedums attiecas uz in rem tiesībām vai nekustamā īpašuma nomu, konkrētiem uzņēmējdarbības tiesību jautājumiem, publiskiem reģistriem, rūpnieciskā īpašuma tiesībām, izpildi, kurai Regulas 44/2001 22. pantā noteikti izņēmuma jurisdikcijas noteikumi, tiesai jāpārbauda, vai spriedums nav pretrunā ar šiem noteikumiem.

4.5. Papildu pārbaude, ja parādnieks skaidri nepiekrīt prasījumam

Ja parādnieks nav skaidri piekritis prasījumam, t.i., 4.2.2. un 4.2.3. punktā aprakstītajās situācijās, tiesai jāpārbauda:

4.5.1. Jurisdikcija

Ja izdodamais spriedums attiecas uz patērētāju līgumu un tas tiek taisīts pret patērētāju, tiesai jāpārbauda, vai patērētāja domicils ir tiesas dalībvalstī Regulas (EK) Nr. 44/2001 59. panta nozīmē.

4.5.2. Minimuma standarti

Tiesai jāpārbauda

4.5.2.1. Dokumenta par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājuma ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā piegādāšana

Parādniekam ir paziņots saskaņā ar 13. līdz 15. pantu (skat. 2.2.1. un 2.2.2. punktu).

Ja dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājumu ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. un 14. pantu, tiesa tomēr var spriedumu apstiprināt kā Eiropas izpildes rīkojumu, ja parādnieka izturēšanās prāvā liecina, ka tas personīgi ir saņēmis piegādājamo dokumentu pietiekami agri, lai parūpētos par savu aizstāvību (skatīt 18. panta 2. punktu).

4.5.2.2. Parādnieka obligāta informēšana

Parādnieks ir pienācīgi saņēmis 16. un 17. pantā paredzēto informāciju (skat. 2.1.1. un 2.1.2. punktu).

Ja nav izpildīti minimuma standarti par dokumentu piegādāšanu un informācijas sniegšanu, šādu neatbilstību var novērst, un tiesa var izdot apstiprinājumu, ja tiek izpildīts turpmāk minētais.

- Spriedums ir piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. panta prasībām un
- parādniekam ir bijusi iespēja apstrīdēt spriedumu, iesniedzot pārsūdzību, un parādnieks spriedumā vai tam pievienotā dokumentā ir bijis pienācīgi informēts par pārsūdzības procedūras noteikumiem, ietverot tās iestādes nosaukumu un adresi, kurai jāiesniedz pārsūdzība, un vajadzības gadījumā pārsūdzības termiņu, un
- parādnieks nav apstrīdējis spriedumu saskaņā ar attiecīgajiem procesuālajiem noteikumiem.

Turklāt, ja dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. pantu, tiesa tomēr var izsniegt apstiprinājumu, ja parādnieka izturēšanās prāvā liecina, ka tas ir personīgi saņēmis piegādājamo dokumentu pietiekami agri, lai parūpētos par savu aizstāvību.

4.5.2.3. Pārskatīšana ārkārtas gadījumos (19. pants)

Tai dalībvalstij, kuras tiesa ir pasludinājusi spriedumu, jādod parādniekam tiesības iesniegt pieteikumu sprieduma pārskatīšanai, ja

- dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgs dokuments, vai attiecīgā gadījumā uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā tika piegādāts, izmantojot kādu no 14. pantā minētajiem veidiem, un
- piegādes termiņš nebija pietiekams, lai ļautu parādniekam parūpēties par savu aizstāvību, ja no tā puses nav konstatējama vaina, vai

- nepārvaramas varas apstākļi vai ārkārtas apstākļi, kuros parādnieks nav vainojams, aizkavēja to apstrīdēt prasījumu.

4.6. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums

Ja iepriekš norādītajām apstiprināšanas prasībām atbilst tikai atsevišķas apstiprināmā sprieduma daļas, tiesa var izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu tikai šim daļām (skat. 8. pantu).

5. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas

5.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda

5.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts, jo nav ievēroti piegādes minimuma standarti (18. panta 1. punkts)

Ja tiesa ir atteikusi Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu, jo dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav pienācīgi piegādāts saskaņā ar 13. vai 14. pantu vai informācija nav sniegta pienācīgi saskaņā ar 16. vai 17. pantu, šādu neatbilstību minimuma standartiem var labot, un prasītājs var iesniegt tiesai, kas pasludinājusi spriedumu, jaunu pieteikumu Eiropas izpildes rīkojumam, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

- spriedums ir piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. panta prasībām un

- parādniekam ir bijusi iespēja apstrīdēt spriedumu, iesniedzot pārsūdzību, un parādnieks spriedumā vai tam pievienotā dokumentā ir bijis pienācīgi informēts par pārsūdzības procedūras noteikumiem, ietverot tās iestādes nosaukumu un adresi, kurai jāiesniedz pārsūdzība, un vajadzības gadījumā pārsūdzības termiņu, un
- parādnieks nav apstrīdējis spriedumu saskaņā ar attiecīgajiem procesuālajiem noteikumiem.

Ja ir izpildītas šīs prasības, tiesa var izdot Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu.

5.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums tiek atteikts citu iemeslu dēļ

Prasītājam ir divas iespējas –

- vai nu pārsūdzēt atteikumu piešķirt Eiropas izpildes rīkojumu, ja valsts tiesību akti paredz šādu iespēju,
- vai prasīt sprieduma izpildi citā dalībvalstī saskaņā ar Regulā 44/2001 noteikto exequatur procedūru.

5.1.3. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp spriedumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kas izdevusi apstiprinājumu, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Prasītājs var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast

šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

5.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums

Principā Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu pārsūdzēt nevar (skat. 10. panta 4. punktu).

Tomēr izcelsmes dalībvalstī vai izpildes dalībvalstī ir tālāk minētās iespējas.

5.2.1. Ko parādnieks var darīt izcelsmes dalībvalstī

Parādnieks dalībvalstī, kurā spriedums pasludināts, var veikt tālāk minētās darbības

5.2.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir klūda

Ja starp spriedumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas klūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kurā lietu skatīja pēc būtības, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

5.2.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts nepārprotami nepareizi

Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts, pārkāpjot prasības, kas noteiktas regulā, parādnieks var vērsties tiesā, kurā lietu skatīja pēc būtības, prasot atsaukt Eiropas izpildes rīkojumu (skat. 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas atsaukšanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

5.2.1.3. Ja spriedums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota

Ja spriedums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā spriedums ir pasludināts, parādnieks var vērsties tiesā, kas pasludinājusi spriedumu, ar lūgumu izdot apstiprinājumu, ka spriedums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir ierobežota (skat. 6. panta 2. punktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta IV pielikumā.

5.2.1.4. Sprieduma pārsūdzēšana

Parādnieks var apstrīdēt spriedumu pēc būtības saskaņā ar tās dalībvalsts procesuālajiem tiesību aktiem, kurā spriedums pasludināts.

Ja apstrīdēšana ir nesekmīga un pārsūdzētais spriedums ir izpildāms, prasītājs var iegūt aizstājošu apstiprinājumu, izmantojot V pielikumā iekļauto standarta veidlapu (skat. 6. panta 3. punktu).

5.2.1.5. Pārskatīšana ārkārtas gadījumos

Parādnieks var pieprasīt sprieduma īpašu pārskatīšanu dalībvalsts kompetentajā tiesā, kurā spriedums tika pasludināts, šādos gadījumos (skatīt 19. panta 1. punktu):

- dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgs dokuments, vai attiecīgā gadījumā uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā tika piegādāts, izmantojot kādu no 14. pantā minētajiem veidiem, un
- piegādes termiņš nebija pietiekams, lai ļautu parādniekam parūpēties par savu aizstāvību, ja no tā puses nav konstatējama vaina, vai
- nepārvaramas varas apstākļi vai ārkārtas apstākļi, kuros parādnieks nav vainojams, aizkavēja to apstrīdēt prasījumu.

Pieprasot īpašu pārskatīšanu, parādniekam jārikojas nekavējoties.

Šādas pārskatīšanas procedūru nosaka tās dalībvalsts procesuālie tiesību akti, kurā spriedums ir taisīts. Visa informācija par īpašās pārskatīšanas procedūrām saskaņā ar 19. pantu ir pieejama Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā civillietās un komercietās (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_lv.htm).

5.2.2. Ko parādnieks var darīt izpildes dalībvalstī

Parādnieks izpildes dalībvalstī var veikt tālāk minētās darbības, tomēr šo iespēju rezultātā izpildes dalībvalstī spriedumu vai tā apstiprinājumu par Eiropas izpildes rīkojumu nevar pārskatīt pēc būtības (skat. 21. panta 2. punktu).

5.2.2.1. Izpildes atteikums

Parādniekam ir iespēja pieprasīt sprieduma izpildes atteikumu (skat. 21. pantu), ja spriedums, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ir pretrunā ar kādu agrāku spriedumu, kas taisīts jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī, ja

- agrākais spriedums ir pieņemts par to pašu jautājumu un starp tām pašām pusēm; un
- agrākais spriedums ir pasludināts izpildes dalībvalstī vai atbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi, lai to atzītu izpildes dalībvalstī; un
- pretrunīgums nav minēts un nevarēja būt minēts kā iebildums lietas izskatīšanā izcelsmes dalībvalstī.

5.2.2.2. Izpildes atlikšana vai ierobežošana

Parādnieks var pieprasīt sprieduma izpildes atlikšanu vai ierobežošānu šādos gadījumos (skat. 23. pantu):

- parādnieks ir apstrīdējis spriedumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ietverot pārskatīšanas pieteikumu 19. panta izpratnē, vai
- parādnieks ir iesniedzis pieprasījumu labot vai atcelt Eiropas izpildes rīkojumu saskaņā ar 10. pantu.

Šādos gadījumos izpildes dalībvalsts kompetentā tiesa vai iestāde var

- attiecināt izpildes procedūru tikai uz aizsardzības pasākumiem; vai
- saistīt izpildi ar nosacījumu sniegt nodrošinājumu, kādu tā nosaka; vai
- ārkārtas apstākļos apturēt izpildes procedūras.

► III. EIROPAS IZPILDES RĪKOJUMS ESOŠIEM SPRIEDUMIEM

Kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu arī par tādu spriedumu, kas jau ir pasludināts.

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

1.1. Naudas prasījums

Strīda pamatā esošajam prasījumam jābūt prasījumam par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies (skat. 4. panta 2. punktu).

1.2. Civillietā vai komerclietā

- Prasījumam jāattiecas uz civillietu vai komerclietu.

Par jēdzienu „civillietā vai komerclietā” skat. 1.4.2. punktu.

- Eiropas izpildes rīkojumu nevar iegūt šādās lietās.

- Nodokļu, muitas vai administratīvās lietas vai valsts atbildība par darbībām un to trūkumu, īstenojot valsts varu (“acta iure imperii”).

Uz šīm lietām neattiecas EK līguma 65. pants.

- Fizisko personu juridiskais statuss vai juridiskā rīcībspēja, īpašuma tiesības, ko rada laulāto attiecības, testamentārās attiecības un mantošana.

Uz šo lietu atzīšanu vai izpildi vai nu attiecas citi esošie Kopienas instrumenti (piemēram, skat. Padomes 2003. gada 27. novembra

Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību)⁷, vai arī Kopienas tiesības tās vēl neaptver.

- Bankrots, procedūras, kas saistītas ar maksātnespējīgu sabiedrību vai citu juridisku personu likvidāciju, tiesas rīkojumi, mierizlīgumi un tamlīdzīgas procedūras.

Spriedumu atzīšanu un izpildi maksātnespējas lietās regulē Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām⁸.

- Sociālā nodrošināšana.

Uz šīm lietām parasti neattiecas EK līguma 65. pants.

- Šķīrējtiesa.

Šīs lietas Kopienas tiesības pašlaik neaptver.

1.3. Spriedums

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt attiecībā uz spriedumiem, t.i., jebkuru spriedumu, kas pieņemts kādas dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no tā nosaukuma, tostarp dekrētu, rīkojumu, lēmumu vai izpildrakstu, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšanu, ko veic tiesas ierēdnis (skat. 4. panta 1. punktu).

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt vienīgi par spriedumiem, kas pasludināti pēc 2005. gada 21. janvāra (visās dalībvalstīs, izņemot Rumāniju un Bulgāriju) vai pēc 2007. gada 1. janvāra (Rumānijā un Bulgārijā).

⁷OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.

⁸OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

1.4. Izpilde citā dalībvalstī

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt sprieduma izpildei citā dalībvalstī. Tomēr starptautisks elements nav jāuzrāda. Konkrēti, netiek prasīts, lai vienai no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta būtu ārvalstīs, arī izpildei nav jānotiek ārvalstīs. Protams, iznākumā apstiprinājums būs lietderīgs vienīgi izpildes gadījumā citā dalībvalstī.

2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

2.1. Kurā tiesā

Eiropas izpildes rīkojuma pieprasījums jāadresē kompetentajai iestādei izcelsmes dalībvalstī. Principā tā ir tiesa, kurā lietu skata pēc būtības.

2.2. Kā saņemt apstiprinājumu

Pieprasījumam jāatbilst tās valsts tiesību aktiem, kuras tiesā lietu skata.

2.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu

Pieprasījumu var iesniegt jebkurā laikā pēc sprieduma pasludināšanas ar nosacījumu, ka spriedumam jābūt izpildāmam.

3. Lēmums par apstiprināšanu

Lai izsniegtu Eiropas izpildes rīkojumu, tiesa aizpilda standarta veidlapu, kas iekļauta I pielikumā.

To darot, tiesai jāpārbauda šādi jautājumi.

3.1. Darbības joma

Tiesai jāpārbauda, vai

3.1.1. Prasījums attiecas uz civillietu un komerclietu

Skat. III.1.2. punktu.

3.1.2. Prasījums ir par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies

Skat. III.1.1. punktu.

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums var aptvert tiesāšanās izdevumus, kas ir iekļauti spriedumā, ja vien parādnieks tiesas procesa gaitā saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktiem nav īpaši cēlis iebildumus pret savu pienākumu segt šādas izmaksas (skat. 7. pantu).

3.1.3. Sprieduma datums

Ja spriedums ir pasludināts kādā no dalībvalstīm, izņemot Rumāniju un Bulgāriju, spriedumam jābūt pasludinātam 2005. gada 21. janvārī vai pēc šā datuma. Ja spriedums ir pasludināts Rumānijā vai Bulgārijā, tam jābūt pasludinātam 2007. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma.

3.2. Prasījums nav apstrīdēts

Prasījums tiek uzskatīts par neapstrīdētu šādās situācijās.

3.2.1. Parādnieks ir skaidri piekritis prasījumam, atzīdams to (skat. 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu).

3.2.2. Parādnieks tiesas procesa gaitā prasījumu nekad nav apstrīdējis saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktos paredzētajām atbilstīgajām procesuālajām normām (skat. 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu).

Ja parādnieks prasījumu nekad nav apstrīdējis, tiesai jāpārbauda, vai viņa klusēšanu vai bezdarbību saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem var uzskatīt par klusējošu piekrišanu prasījumam. Tipiski šādu situāciju piemēri ir aizmuguriski taisīti spriedumi vai maksājuma rīkojumi.

3.2.3. Parādnieks nav ieradies vai bijis pārstāvēts, izskatot prasījumu tiesā, kaut arī sākotnēji tiesas procesa gaitā ir apstrīdējis prasījumu, ja šāda rīcība ir izraisījusi prasījuma vai kreditora apgalvoto faktu atzīšanu klusuciešot saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem (skat. 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu).

Šāda situācija rodas, ja parādnieks piedalījās procedūrā un iebilda pret prasījumu, bet vairs neierodas vai nav pārstāvēts turpmākajā prasījuma lietas izskatīšanā. Šādā situācijā tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja rīcību saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem var uzskatīt par prasījuma vai faktu klusējošu atzīšanu.

3.3. Spriedums ir izpildāms

Spriedumam, kuru paredzēts apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, jābūt izpildāmam. Tomēr apstiprinājumu var izdot arī tad, ja spriedums ir provizoriski izpildāms.

3.4. Jurisdikcija

3.4.1. Apdrošināšanas jautājumi

Ja spriedums attiecas uz apdrošināšanas lietu, tiesai jāpārbauda, vai spriedums nav pretrunā ar noteikumiem par jurisdikciju, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr.44/2001 II nodaļas 3. iedaļā.

3.4.2. Ekskluzīva jurisdikcija

Ja spriedums attiecas uz in rem tiesībām vai nekustamā īpašuma nomu, konkrētiem uzņēmējdarbības tiesību jautājumiem, publiskiem reģistriem, rūpnieciskā īpašuma tiesībām, izpildi, kurai Regulas 44/2001 22. pantā noteikti izņēmuma jurisdikcijas noteikumi, tiesai jāpārbauda, vai spriedums nav pretrunā ar šiem noteikumiem.

3.5. Papildu pārbaude, ja parādnieks skaidri nepiekrīt prasījumam

Ja parādnieks nav skaidri piekritis prasījumam, t.i., III.3.2.2. un III.3.2.3. punktā aprakstītajās situācijās, tiesai jāpārbauda:

3.5.1. Jurisdikcija

Ja spriedums attiecas uz patērētāju līgumu un tas ir taisīts pret patērētāju, tiesai jāpārbauda, vai tas ir izdots dalībvalstī, kurā ir patērētāja domicils Regulas (EK) Nr. 44/2001 59. panta nozīmē.

3.5.2. Minimuma standarti

Tiesai jāpārbauda:

3.5.2.1. Dokumenta par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājuma ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā piegādāšana

Dokuments par tiesvedības uzsākšanu, kā arī jebkāds uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā jāpiegādā regulā atzītā veidā⁹. Pieņemtie piegādes veidi ir noteikti 13. un 14. pantā. Vispār ir iespējami divi piegādes veidi – vai nu piegāde parādniekam ar apstiprinājumu par saņemšanu (13. pants), vai arī piegāde parādniekam bez apstiprinājuma par saņemšanu (14. pants).

3.5.2.1.1. Piegāde parādniekam vai parādnieka pārstāvim ar apstiprinājumu par saņemšanu

Piegādes veidi ar apstiprinājuma saņemšanu ir konkrēti noteikti 13. pantā. Minētajā pantā atrodams šo veidu izsmēlošs saraksts.

Apkopojot būtiskāko, šie veidi ietver

- piegādāšanu personiski, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, ko paraksta parādnieks,
- apliecināšanu ar dokumentu, ko parakstījis atbildīgā persona, kas veikusi piegādi, norādot, ka parādnieks ir saņēmis dokumentu vai ir atteicies to pieņemt bez juridiska pamatojuma¹⁰,
- piegādi pa pastu, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, kuru parakstījis parādnieks,
- piegādi elektroniski, ko apliecina apstiprinājums par saņemšanu, ko paraksta parādnieks.

3.5.2.1.2. Piegāde parādniekam vai parādnieka pārstāvim bez apstiprinājuma par saņemšanu

Piegādi parādniekam var veikt arī, izmantojot kādu no 14. pantā noteiktajiem veidiem bez apstiprinājuma saņemšanas. Šos veidus drīkst izmantot vienīgi tad, ja ir droši zināma parādnieka adrese. Tie izslēdz jebkādu nosacītas piegādes veidu (piemēram, remise au parquet).

Apkopojot būtiskāko, šie veidi ietver

- piegādi personiski parādnieka dzīvesvietā personām, kas dzīvo vienā mājāsaimniecībā ar parādnieku vai ir tur nodarbinātas; ja parādnieks ir pašnodarbināta vai juridiska persona, piegādi personiski parādnieka uzņēmuma telpās personām, kuras tas nodarbina.

Šādos gadījumos piegāde jāapliecina

⁹Ja piegāde jāveic citā dalībvalstī, dokumenti jānosūta uz šo dalībvalsti saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti Padomes Regulā (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (OV L 324, 10.12.2007., 79. lpp.).

¹⁰Par tiesībām atteikties no piegādes īpaši skatīt 8. pantu Padomes Regulā 1393/2007.

- vai nu ar apstiprinājumu par saņemšanu, ko paraksta persona, kas saņēma piegādāto dokumentu, vai
- ar dokumentu, ko paraksta persona, kas veikusi piegādi, norādot izmantoto piegādes veidu, piegādes datumu, tās personas vārdu, kas saņēma piegādāto dokumentu, kā arī minētās personas saistība ar parādnieku;
- dokumenta nogādāšanu parādnieka pastkastītē vai pasta iestādē vai kompetentajā valsts iestādē.

Ja dokumentu nogādā pasta iestādē vai kompetentajās valsts iestādēs, atbildētāja pastkastītē ievieto rakstisku paziņojumu par to, paziņojumā skaidri norādot, ka dokuments ir tiesas dokuments, vai ka šim paziņojumam ir tiesiskas sekas, jo tas apliecina nosūtīšanu un nosaka termiņa sākumu.

Šādos gadījumos piegāde jāaplicina ar dokumentu, ko paraksta persona, kas veikusi piegādi, norādot izmantoto piegādes veidu, piegādes datumu, tās personas vārdu, kas saņēma piegādāto dokumentu, kā arī minētās personas saistība ar parādnieku;

- piegādi pa pastu bez apstiprinājuma par saņemšanu, ja parādnieka adrese ir tajā dalībvalstī, kuras tiesā lietu skatīja pēc būtības, vai
- ar elektroniskiem līdzekļiem, saņemot automatisko piegādes apstiprinājumu, ja parādnieks iepriekš ir skaidri piekritis šādam piegādes veidam.

Ja dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. pantu, tiesa tomēr var spriedumu apstiprināt par Eiropas izpildes

rīkojumu, ja parādnieka izturēšanās prāvā liecina, ka tas ir personīgi saņēmis piegādājamo dokumentu pietiekami agri, lai parūpētos par savu aizstāvību (skat. 18. panta 2. punktu).

3.5.2.2. Parādnieka obligāta informēšana

Parādniekam jāsaņem Regulas 16. un 17. pantā noteiktā informācija, t.i.,

3.5.2.2.1. Pienācīga informācija par prasījumu (16. pants)

Dokumentā par tiesvedības uzsākšanu pēc būtības jāiekļauj šāda informācija:

- pušu vārdi vai nosaukumi un adreses;
- prasījuma summa;
- ja par prasījuma summu tiek pieprasīti procenti, procentu likme un periods, par kuru tie aprēķināti, ja vien pamatsummai nav automātiski pieskaitīti likumiskie procenti saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā spriedums ir izdots;
- prasījuma pamatojums.

3.5.2.2.2. Pienācīga informēšana par procesuālo kārtību, kas nepieciešama prasījuma apstrīdēšanai (17. pants)

Parādnieks turklāt jāinformē par procesuālo kārtību, kas viņam jāizpilda prasījuma apstrīdēšanai.

Šo informāciju var iekļaut dokumentā par tiesvedības uzsākšanu vai pavaddokumentā. To var arī iekļaut jebkurā turpmākā uzaicinājumā ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā.

Šajā informācijā jāiekļauj:

- procesuālās prasības prasījuma apstrīdēšanai, tostarp attiecīgi prasījuma rakstiskas apstrīdēšanas termiņš vai laiks, kad notiks lietas izskatīšana tiesā;
- tās iestādes nosaukums un adrese, kurai attiecīgi jāsniedz atbilde vai kurā jāierodas;
- vai obligāti jābūt pārstāvētam ar advokātu,
- sekas, ko var izraisīt iebilduma neizteikšana vai neierašanās, jo īpaši gadījumos, kad pret parādnieku var pieņemt vai izpildīt spriedumu, kā arī piedzīt no tā ar tiesvedību saistītos izdevumus.

Ja dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. pantu un/vai parādnieks nav informēts saskaņā ar 16. un 17. pantu, šādu neatbilstību minimuma standartiem var labot un tiesa var izdot Eiropas izpildes rīkojumu, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi

- spriedums ir piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. panta prasībām un
- parādniekam ir bijusi iespēja apstrīdēt spriedumu, iesniedzot pārsūdzību, un parādnieks spriedumā vai tam pievienotā dokumentā ir bijis pienācīgi informēts par pārsūdzības procedūras noteikumiem, ietverot tās iestādes nosaukumu un adresi, kurai jāiesniedz pārsūdzība, un vajadzības gadījumā pārsūdzības termiņu, un
- parādnieks nav apstrīdējis spriedumu saskaņā ar attiecīgajiem procesuālajiem noteikumiem.

3.5.2.3. Pārskatīšana ārkārtas gadījumos (19. pants)

Tai dalībvalstij, kuras tiesa ir taisījusi spriedumu, jādod parādniekam tiesības iesniegt pieteikumu sprieduma pārskatīšanai, ja

- dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgs dokuments, vai attiecīgā gadījumā uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā tika piegādāts, izmantojot kādu no 14. pantā minētajiem veidiem, un
- piegādes termiņš nebija pietiekams, lai ļautu parādniekam parūpēties par savu aizstāvību, ja no tā puses nav konstatējama vaina, vai
- nepārvaramas varas apstākļi vai ārkārtas apstākļi, kuros parādnieks nav vainojams, aizkavēja to apstrīdēt prasījumu.

3.6. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums

Ja iepriekš norādītajām apstiprināšanas prasībām atbilst tikai atsevišķas apstiprināmā spriedums daļas, tiesa var izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu tikai šīm daļām (skat. 8. pantu).

4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas

4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda

4.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts, jo nav ievēroti piegādes minimuma standarti (18. panta 1. punkts)

Ja tiesa ir atteikusi Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu, jo dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā nav pienācīgi piegādāts saskaņā ar 13. vai 14. pantu vai informācija nav sniegta pienācīgi saskaņā ar 16. vai 17. pantu, šādu neatbilstību minimuma standartiem var labot, un prasītājs var iesniegt tiesai, kas pasludinājusi spriedumu, jaunu pieteikumu Eiropas izpildes rīkojumam, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi:

- spriedums ir piegādāts parādniekam saskaņā ar 13. vai 14. panta prasībām un
- parādniekam ir bijusi iespēja apstrīdēt spriedumu, iesniedzot pārsūdzību, un parādnieks spriedumā vai tam pievienotā dokumentā ir bijis pienācīgi informēts par pārsūdzības procedūras noteikumiem, ietverot tās iestādes nosaukumu un adresi, kurai jāiesniedz pārsūdzība, un vajadzības gadījumā pārsūdzības termiņu, un
- parādnieks nav apstrīdējis spriedumu saskaņā ar attiecīgajiem procesuālajiem noteikumiem.

Ja ir izpildītas šīs prasības, tiesa var izdot Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu.

4.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums tiek atteikts citu iemeslu dēļ

Prasītājam ir divas iespējas –

- vai nu pārsūdzēt atteikumu piešķirt Eiropas izpildes rīkojumu, ja valsts tiesību akti paredz šādu iespēju,
- vai prasīt sprieduma izpildi citā dalībvalstī saskaņā ar Regulā 44/2001 noteikto exequatur procedūru.

4.1.3. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp spriedumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kas izdevusi apstiprinājumu, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Prasītājs var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolidate_eeo805_lv.pdf.

4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums

Principā Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu pārsūdzēt nevar (skat. 10. panta 4. punktu).

Tomēr izcelsmes dalībvalstī vai izpildes dalībvalstī ir tālāk minētās iespējas.

4.2.1. Ko parādnieks var darīt izcelsmes dalībvalstī

Parādnieks dalībvalstī, kurā spriedums pasludināts, var veikt tālāk minētās darbības.

4.2.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp spriedumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kurā lietu skatīja pēc būtības, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta IV pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

4.2.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts nepārprotami nepareizi

Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts, pārkāpjot regulā noteiktās prasības, parādnieks var vērsties tiesā, kurā lietu skatīja pēc būtības, pieprasot atsaukt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas atsaukšanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

4.2.1.3. Ja spriedums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota

Ja spriedums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā spriedums ir izdots, parādnieks var vērsties tiesā, kas pasludinājusi spriedumu, ar lūgumu izdot apstiprinājumu, ka spriedums vairs nav izpildāms vai izpildāmība ir ierobežota (skat. 6. panta 2. punktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta IV pielikumā.

4.2.1.4. Sprieduma pārsūdzēšana

Parādnieks var apstrīdēt spriedumu pēc būtības saskaņā ar tās dalībvalsts procesuālajiem tiesību aktiem, kurā spriedums taisīts.

Ja apstrīdēšana ir nesekmīga un pārsūdzētais spriedums ir izpildāms, prasītājs var iegūt aizstājošu apstiprinājumu, izmantojot V pielikumā iekļauto standarta veidlapu (skat. 6. panta 3. punktu).

4.2.1.5. Pārskatīšana ārkārtas gadījumos

Parādnieks var pieprasīt sprieduma īpašu pārskatīšanu dalībvalsts kompetentajā tiesā, kurā spriedums tika taisīts, šādos gadījumos (skat. 19. panta 1. punktu):

- dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgs dokuments, vai attiecīgā gadījumā uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā tika piegādāts, izmantojot vienu no 14. pantā minētajiem veidiem, un
- piegādes termiņš nebija pietiekams, lai ļautu parādniekam parūpēties par savu aizstāvību, ja no tā puses nav konstatējama vaina, vai

- nepārvaramas varas apstākļi vai ārkārtas apstākļi, kuros parādnieks nav vainojams, aizkavēja to apstrīdēt prasījumu.

Pieprasot īpašu pārskatīšanu, parādniekam jārikojas tūlīt.

Šādas pārskatīšanas procedūru nosaka tās dalībvalsts procesuālie tiesību akti, kurā spriedums ir taisīts. Visa informācija par īpašās pārskatīšanas procedūrām saskaņā ar 19. pantu ir pieejama Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā civillietās un komercietās (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_lv.htm).

4.2.2. Ko parādnieks var darīt izpildes dalībvalstī

Parādnieks izpildes dalībvalstī var veikt tālāk minētās darbības, tomēr šo iespēju rezultātā izpildes dalībvalstī spriedumu vai tā apstiprinājumu par Eiropas izpildes rīkojumu nevar pārskatīt pēc būtības (skat. 21. panta 2. punktu).

4.2.2.1. Izpildes atteikums

Parādniekam ir iespēja pieprasīt sprieduma izpildes atteikumu (skatīt 21. pantu), ja spriedums, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ir pretrunā ar kādu agrāku spriedumu, kas taisīts jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī, ja

- agrākais spriedums ir pieņemts par to pašu jautājumu un starp tām pašām pusēm; un
- agrākais spriedums ir pieņemts izpildes dalībvalstī vai atbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi, lai to atzitu izpildes dalībvalstī; un

- pretrunīgums nav minēts un nevarēja būt minēts kā iebildums lietas izskatīšanā izcelsmes dalībvalstī.

4.2.2.2. Izpildes atlikšana vai ierobežošana

Parādnieks var pieprasīt sprieduma izpildes atlikšanu vai ierobežošanu šādos gadījumos (skat. 23. pantu).

- Parādnieks ir apstrīdējis spriedumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ietverot pārskatīšanas pieteikumu 19. panta izpratnē, vai
- parādnieks ir iesniedzis pieprasījumu labot vai atcelt Eiropas izpildes rīkojumu saskaņā ar 10. pantu.

Šādos gadījumos izpildes dalībvalsts kompetentā tiesa vai iestāde var

- attiecināt izpildes procedūru tikai uz aizsardzības pasākumiem; vai
- saistīt izpildi ar nosacījumu sniegt nodrošinājumu, kādu tā nosaka; vai
- ārkārtas apstākļos apturēt izpildes procedūras

► IV. PUBLICKIE AKTI

Eiropas izpildes rīkojumu var iegūt arī, lai kādā dalībvalstī izpildītu publisku aktu, kas sastādīts citā dalībvalstī.

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

1.1. Naudas prasījums

Publiska akta pamatā esošajam prasījumam jābūt prasījumam par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies (skat. 4. panta 2. punktu).

1.2. Civillietā vai komerclietā

- Prasījumam jāattiecas uz civillietu vai komerclietu.

Par jēdzienu „civillietā vai komerclietā” skat. 1.4.2. punktu.

- Eiropas izpildes rīkojumu nevar iegūt šādās lietās.

- Nodokļu, muitas vai administratīvās lietas vai valsts atbildība par darbībām un to trūkumu, īstenojot valsts varu (“acta iure imperii”).

Uz šīm lietām neattiecas EK līguma 65. pants.

- Fizisko personu juridiskais statuss vai juridiskā rīcībspēja, īpašuma tiesības, ko rada laulāto attiecības, testamentārās attiecības un mantošana.

Uz šo lietu atzīšanu vai izpildi vai nu attiecas citi esošie Kopienas instrumenti (piemēram, skat. Padomes 2003. gada 27. novembra Regulu (EK) Nr. 2201/2003 ar jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību)¹¹ vai arī Kopienas tiesības tās vēl neaptver.

- Bankrots, procedūras, kas saistītas ar maksātnespējīgu sabiedrību vai citu juridisku personu likvidāciju, tiesas rīkojumi, mierizlīgumi un tamlīdzīgas procedūras.

Spriedumu atzīšanu un izpildi maksātnespējas lietās regulē Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām¹².

- Sociālā nodrošināšana.

Uz šīm lietām parasti neattiecas EK līguma 65. pants;

- Šķīrējtiesa.

Šīs lietas Kopienas tiesības pašlaik nepatver.

1.3. Publiskais akts

Publiskais akts ir (skat. 4. panta 3. punktu)

- dokuments, kurš oficiāli sastādīts vai reģistrēts kā publiskais akts un kura autentiskumu
- apliecina publiskā akta paraksts un saturs un

¹¹ OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.

¹² OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

- ir noteikusi valsts iestāde vai cita iestāde, ko šim nolūkam ir pilnvarojusi dalībvalsts, kurā tas izdots¹³,
vai
- vienošanās par uzturēšanas saistībām, kas noslēgta ar administratīvajām iestādēm, vai kuras autentiskumu tās ir apliecinājušas¹⁴.

Nav noteiktas nekādas papildu prasības attiecībā uz akta saturu vai formu, lai to apstiprinātu par Eiropas izpildes rīkojumu. Jo īpaši, netiek prasīts, lai pašā aktā būtu minēts, ka to izmantos kā Eiropas izpildes rīkojumu.

1.4. Izpilde citā dalībvalstī

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu var pieprasīt publiska akta izpildei citā dalībvalstī. Tomēr starptautisks elements nav jāuzrāda. Konkrēti, netiek prasīts, lai vienai no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta būtu ārvalstīs, arī izpildei nav jānotiek ārvalstīs. Protams, iznākumā apstiprinājums būs lietderīgs vienīgi izpildes gadījumā citā dalībvalstī.

¹³Publiskais akts ietver notariālus aktus tādā izpratnē, kādā tie tiek lietoti šādās dalībvalstīs: Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Lietuvā, Luksemburgā, Ungārijā, Maltā, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovēnijā, Slovēnijā un Skotijā Apvienotajā Karalistē.

¹⁴Šajā punktā aplūktas vienošanās, kas attiecas uz uzturēšanas saistībām, kas noslēgtas ar Zviedrijas un Somijas sociālās labklājības komitejām vai kuras minētās iestādes apstiprinājušas.

2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

2.1. Kurā iestādē

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu var pieprasīt kompetētās iestādēs tajā dalībvalstī, kurā akts sastādīts. Dažās dalībvalstīs kompetentā iestāde apstiprinājuma izdošanai ir notārs, kas ir sastādījis aktu vai pārstāvoša organizācija (piemēram, Austrijā, Beļģijā, Francijā, Vācijā, Grieķijā, Itālijā, Lietuvā, Luksemburgā un Spānijā). Citās dalībvalstīs kompetentā iestāde ir tiesa (piemēram, Nīderlandē, Slovēnijā, Ungārijā, Polijā un Čehijā).

Kompetento iestāžu saraksts ir atrodams Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_lv.htm).

2.2. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt tad, kad tiek sastādīts publiskais akts, vai jebkurā laikā pēc tam.

3. Lēmums par apstiprināšanu

Lai izsniegtu Eiropas izpildes rīkojumu, kompetentā iestāde aizpilda standarta veidlapu, kas noteikta regulas III pielikumā.

To darot, kompetentajai iestādei jāpārbauda šādi jautājumi.

3.1. Darbības joma

Kompetentajai iestādei jāpārbauda, vai:

3.1.1. Prasījums attiecas uz civillietu un komerclietu

Skat. IV.1.2. punktu.

3.1.2. Prasījums ir par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies

Skat. IV.1.1. punktu.

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums var aptvert arī izdevumu summu, kas ir saistīta ar akta sastādīšanu un ir ietverta aktā (skat. 7. pantu).

3.1.3. Publiska akta datums

Ja akts tiek sastādīts vai ir sastādīts kompetentā iestādē kādā no dalībvalstīm, izņemot Rumāniju un Bulgāriju, tam jābūt sastādītam 2005. gada 21. janvārī vai pēc tam. Ja akts ir sastādīts Rumānijā vai Bulgārijā, tam jābūt sastādītam 2007. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma.

3.2. Publiskais akts ir izpildāms

Publiskam aktam, ko paredzēts apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, jābūt izpildāmam.

3.3. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums

Ja iepriekš norādītajām apstiprināšanas prasībām atbilst tikai atsevišķas apstiprināmā publiskā akta daļas, kompetentā iestāde var izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu tikai šīm daļām (skat. 8. pantu).

4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas

4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda

4.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts

Prasītājam ir divas iespējas –

- vai nu pārsūdzēt atteikumu piešķirt Eiropas izpildes rīkojumu, ja valsts tiesību akti paredz šādu iespēju,
- vai prasīt publiskā akta izpildi citā dalībvalstī saskaņā ar Regulā 44/2001 noteikto exequatur procedūru.

4.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp publisku aktu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties izcelsmes dalībvalsts kompetentajā iestādē, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Prasītājs var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru

nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums

Principā Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu pārsūdzēt nevar (skat. 10. panta 4. punktu).

Tomēr izcelsmes dalībvalstī vai izpildes dalībvalstī ir tālāk minētās iespējas.

4.2.1. Ko parādnieks var darīt izcelsmes dalībvalstī

Parādnieks dalībvalstī, kurā publiskais akts ir sastādīts, var veikt tālāk minētās darbības.

4.2.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir klūda

Ja starp publisku aktu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas klūdas dēļ, prasītājs var vērsties kompetentajā iestādē, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf

4.2.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts nepārprotami nepareizi

Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts, pārkāpjot regulā noteiktās prasības, parādnieks var vērsties izcelsmes dalībvalsts kompetentajā iestādē, pieprasot atsaukt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas atsaukšanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

4.2.1.3. Ja publiskais akts vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota

Ja publiskais akts vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā publiskais akts ir sastādīts, parādnieks var vērsties kompetentajā iestādē ar lūgumu izdot apstiprinājumu, ka publiskais akts vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir ierobežota (skat. 6. panta 2. punktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta IV pielikumā.

4.2.2. Ko parādnieks var darīt izpildes dalībvalstī

Parādnieks izpildes dalībvalstī var veikt šādas darbības¹⁵.

¹⁵Jānorāda, ka 25. panta 3.punkts neparedz izņēmumu 21. panta 2. punkta piemērošanai publisku aktu izpildes kontekstā.

4.2.2.1. Izpildes atlikšana vai ierobežošana

Parādnieks var pieprasīt publiska akta izpildes atlikšanu vai ierobežošanu šādos gadījumos (skat. 23. pantu).

- Parādnieks ir apstrīdējis aktu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, vai
- parādnieks ir iesniedzis pieprasījumu labot vai atcelt Eiropas izpildes rīkojumu saskaņā ar 10. pantu.

Šādos gadījumos izpildes dalībvalsts kompetentā tiesa vai iestāde var

- attiecināt izpildes procedūru tikai uz aizsardzības pasākumiem; vai
- saistīt izpildi ar nosacījumu sniegt nodrošinājumu, kādu tā nosaka; vai
- ārkārtas apstākļos apturēt izpildes procedūras.

► V.IZLĪGUMI

The background image shows a magnifying glass with a black frame. The lens is positioned over a document with text. Several lines of text are highlighted in red. The text is in a serif font and appears to be in a non-English language. The magnifying glass is held at an angle, creating a circular field of view that emphasizes the highlighted text.

Kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu attiecībā uz izlīgumu.

1. Kādos gadījumos kreditors var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

1.1. Naudas prasījums

Izlīguma pamatā esošajam prasījumam jābūt prasījumam par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies (skat. 4. panta 2. punktu).

1.2. Civillietā vai komercietā

- Prasījumam jāattiecas uz civillietu vai komercietu.

Par jēdzienu „civillietā vai komercietā” skat. I.4.2. punktu.

- Eiropas izpildes rīkojumu nevar iegūt šādās lietās.

- Nodokļu, muitas vai administratīvās lietas vai valsts atbildība par darbībām un to trūkumu, īstenojot valsts varu (“acta iure imperii”).

Uz šīm lietām neattiecas EK līguma 65. pants.

- Fizisko personu juridiskais statuss vai juridiskā rīcībspēja, īpašuma tiesības, ko rada laulāto attiecības, testamentārās attiecības un mantošana.

Uz šo lietu atzīšanu vai izpildi vai nu attiecas citi esošie Kopienas instrumenti (piemēram, skat. Padomes 2003. gada 27. novembra

Regulu (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību)¹⁶, vai arī Kopienas tiesības tās vēl neaptver.

- Bankrots, procedūras, kas saistītas ar maksātnespējīgu sabiedrību vai citu juridisku personu likvidāciju, tiesas rīkojumi, mierizlīgumi un tamlīdzīgas procedūras.

Spriedumu atzīšanu un izpildi maksātnespējas lietās regulē Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām¹⁷.

- Sociālā nodrošināšana.

Uz šīm lietām parasti neattiecas EK līguma 65. pants.

- Šķīrējtiesa.

Šīs lietas Kopienas tiesības pašlaik neaptver.

1.3. Izlīgums

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt attiecībā uz izlīgumiem, t.i., tiesvedības rezultātā panāktiem tiesas apstiprinātiem vai tiesā noslēgtiem izlīgumiem (skat. 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 24. pantu).

Eiropas izpildes rīkojumu var pieprasīt vienīgi par izlīgumiem, kas apstiprināti vai noslēgti 2005. gada 21. janvārī vai pēc šā datuma (visās dalībvalstīs, izņemot Rumāniju un Bulgāriju) vai 2007. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma (Rumānijā un Bulgārijā).

¹⁶OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.

¹⁷OV L 160, 30.6.2000., 1. lpp.

1.4. Izpilde citā dalībvalstī

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu var pieprasīt izlīguma izpildei citā dalībvalstī. Tomēr starptautisks elements nav jāuzrāda. Konkrēti, netiek prasīts, lai vienai no pusēm domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta būtu ārvalstīs, arī izpildei nav jānotiek ārvalstīs. Protams, beigās apstiprinājums būs lietderīgs vienīgi izpildes gadījumā citā dalībvalstī.

2. Kā un kad pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu?

2.1. Kurā tiesā

Eiropas izpildes rīkojuma pieprasījums jāadresē tiesai, kura apstiprinājusi izlīgumu vai kurā tas noslēgts.

2.2. Kā saņemt apstiprinājumu

Pieprasījumam jāatbilst tās valsts tiesību aktiem, kuras tiesā lietu skata.

2.3. Kad var pieprasīt Eiropas izpildes rīkojumu

Pieprasījumu var iesniegt jebkurā tiesas procesa laikā vai pēc izlīguma apstiprināšanas vai noslēgšanas.

3. Lēmums par apstiprināšanu

Lai izsniegtu Eiropas izpildes rīkojumu, tiesa aizpilda standarta veidlapu, kas noteikta regulas II pielikumā.

To darot, tiesai jāpārbauda šādi jautājumi.

3.1. Darbības joma

Tiesai jāpārbauda, vai

3.1.1. Prasījums attiecas uz civillietu un komerclietu

Skat. V.1.2. punktu.

3.1.2. Prasījums ir par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies

Skat. V.1.1. punktu.

Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājums var aptvert arī tiesvedības izdevumu summu, kas ir ietverta izlīgumā (skat. 7. pantu).

3.1.3. Izlīguma datums

Ja izlīgums tiek vai tika apstiprināts vai noslēgts tiesā kādā dalībvalstī, izņemot Rumāniju un Bulgāriju, tam jābūt apstiprinātam vai noslēgtam 2005. gada 21. janvārī vai pēc šā datuma. Ja izlīgums tiek vai tika apstiprināts vai noslēgts tiesā Rumānijā vai Bulgārijā, tam jābūt apstiprinātam vai noslēgtam 2007. gada 1. janvārī vai pēc šā datuma.

3.2. Izlīgums ir izpildāms

Izlīgumam, kuru paredzēts apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu, jābūt izpildāmam.

3.3. Daļējs Eiropas izpildes rīkojums

Ja iepriekš norādītajām apstiprināšanas prasībām atbilst tikai atsevišķas apstiprināmā izlīguma daļas, tiesa var izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu tikai šīm daļām (skat. 8. pantu).

4. Pušu iespējamie tiesiskās aizsardzības pasākumi/ierunas

4.1. Ko prasītājs var darīt, ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts vai tajā ir kļūda

4.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojums tiek atteikts

Prasītājam ir divas iespējas –

- vai nu pārsūdzēt atteikumu piešķirt Eiropas izpildes rīkojumu, ja valsts tiesību akti paredz šādu iespēju,
- vai prasīt izlīguma izpildi citā dalībvalstī saskaņā ar Regulā 44/2001 noteikto exequatur procedūru.

4.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp izlīgumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kas izdevusi apstiprinājumu,

pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Prasītājs var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolidate_eeo805_lv.pdf.

4.2. Ko parādnieks var darīt, ja ir izdots Eiropas izpildes rīkojums

Principā Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu pārsūdzēt nevar (skat. 10. panta 4. punktu).

Tomēr izselsmes dalībvalstī vai izpildes dalībvalstī ir tālāk minētās iespējas.

4.2.1. Ko parādnieks var darīt izselsmes dalībvalstī

Parādnieks dalībvalstī, kurā izlīgums noslēgts, var veikt tālāk minētās darbības.

4.2.1.1. Ja Eiropas izpildes rīkojumā ir kļūda

Ja starp izlīgumu un Eiropas izpildes rīkojumu ir atšķirības, kas radušās būtiskas kļūdas dēļ, prasītājs var vērsties tiesā, kas izdevusi izlīguma apstiprinājumu, vai tiesā, kurā izlīgums tika noslēgts, pieprasot labot apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas labošanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā

šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf

4.2.1.2. Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts nepārprotami nepareizi

Ja Eiropas izpildes rīkojums ir piešķirts, pārkāpjot regulā noteiktās prasības, parādnieks var vērsties tiesā, kas apstiprinājusi izlīgumu vai kurā izlīgums noslēgts, pieprasot atsaukt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu (skat. 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta VI pielikumā. Šādas atsaušanas procedūru nosaka valsts tiesību akti. Informāciju par dalībvalstu tiesību aktiem šajā jautājumā var atrast Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā šādā adresē: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/vers_consolide_eeo805_lv.pdf.

4.2.1.3. Ja izlīgums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota

Ja izlīgums vairs nav izpildāms vai tā izpildāmība ir atlikta vai ierobežota saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tas ir apstiprināts vai noslēgts, parādnieks var vērsties tiesā, kas apstiprinājusi izlīgumu, ar lūgumu izdot apstiprinājumu, ka izlīgums vairs nav izpildāms vai izpildāmība ir ierobežota (skat. 6. panta 2. punktu). Parādnieks var izmantot standarta veidlapu, kas noteikta IV pielikumā.

4.2.1.4. Izlīguma pārsūdzēšana

Parādnieks var apstrīdēt izlīgumu pēc būtības saskaņā ar dalībvalstu procesuālajiem tiesību aktiem.

Ja apstrīdēšana ir nesekmīga un pārsūdzētais spriedums ir izpildāms, prasītājs var iegūt aizstājošu apstiprinājumu, izmantojot V pielikumā iekļauto standarta veidlapu (skat. 6. panta 3. punktu).

4.2.2. Ko parādnieks var darīt izpildes dalībvalstī

Parādnieks izpildes dalībvalstī var veikt šādas darbības¹⁸.

4.2.2.1. Izpildes atlikšana vai ierobežošana

Parādnieks var pieprasīt izlīguma izpildes atlikšanu vai ierobežošānu šādos gadījumos (skat. 23. pantu).

- Parādnieks ir apstrīdējis izlīgumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, vai
- parādnieks ir iesniedzis pieprasījumu labot vai atcelt Eiropas izpildes rīkojumu saskaņā ar 10. pantu.

Šādos gadījumos izpildes dalībvalsts kompetentā tiesa vai iestāde var

- attiecināt izpildes procedūru tikai uz aizsardzības pasākumiem; vai
- saistīt izpildi ar nosacījumu sniegt nodrošinājumu, kādu tā nosaka; vai
- ārkārtas apstākļos apturēt izpildes procedūras.

¹⁸Jānorāda, ka 24. panta 3.punkts neparedz izņēmumu 21. panta 2. punkta piemērošanai izlīguma izpildes kontekstā.

► VI. PAR EIROPAS
IZPILDES RĪKOJUMU
APSTIPRINĀTA
SPRIEDUMA,
PUBLISKA AKTA VAI
IZLĪGUMA IZPILDE

Pēc tam, kad prasītājs ir ieguvis spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, tas var pieprasīt izpildi izpildes dalībvalstī, un tam nav nepieciešams iegūt izpildāmības deklarāciju minētajā valstī. Spriedums, izlīgums vai publisks akts, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, tiek uzskatīts par līdzvērtīgu izpildes dalībvalstī izdotam, un to izpilda tāpat kā „valsts” spriedumu, izlīgumu vai publisku aktu.

Izpildes procedūru nosaka izpildes dalībvalsts tiesību aktos, neskarot šādos jautājumus.

1. Kompetentā tiesa vai iestāde

Prasītājs var pieprasīt izpildi tiesai vai iestādei, kas ir kompetenta izpildīt spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu, kas ir apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu izpildes dalībvalstī. Kompetento tiesu un iestāžu saraksts ir atrodams Eiropas tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās tīmekļa vietnē (skat. http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_lv.htm).

2. Dokumenti, kas prasītājam jāuzrāda

Lai dalībvalstī pieprasītu izpildīt spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu, kas citā dalībvalstī apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, prasītājam jāuzrāda šādi dokumenti (skat. 20. pantu):

- sprieduma noraksts, kas atbilst nosacījumiem, pēc kuriem var konstatēt tā autentiskumu, un

- Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājuma noraksts, kas atbilst nosacījumiem, pēc kuriem var konstatēt tā autentiskumu, un
- vajadzības gadījumā Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājuma transkripcija vai tā tulkojums izpildes dalībvalsts valsts valodā, vai, ja minētajā dalībvalstī ir vairākas valsts valodas, tajā valsts valodā vai vienā no tām valsts valodām, kādā noris tiesvedība paredzētās izpildes vietā saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem, vai citā valodā, kuru izpildes dalībvalsts ir norādījusi kā tai pieņemamu. Tulkojums jāapliecina personai, kas šim nolūkam kvalificēta kādā no dalībvalstīm.

Dalībvalstīs pieņemto valodu saraksts ir atrodams Eiropas Tiesiskās sadarbības atlantā (http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_lv.htm).

3. Izpildes iestādes

Izpildes iestādēm jāpārbauda, vai prasītājs uzrāda dokumentus, kas nepieciešami izpildei (skat. VI.2. punktu).

Ja ir uzrādīti nepieciešamie dokumenti, spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, izpilda ar tādiem pašiem nosacījumiem kā spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu, ko taisa izpildes dalībvalstī. Konkrēti,

- spriedumu vai tā apstiprinājumu par Eiropas izpildes rīkojumu izpildes dalībvalstī nekādā gadījumā nedrīkst pārskatīt pēc būtības (skat. 21. panta 2. punktu);

- nav atļauts no prasītāja prasīt nodrošinājumu, garantiju vai ķīlu, pamatojoties uz to, ka šai personai ir ārvalsts valstspiederība vai tās domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta neatrodas izpildes valstī.

4. Izpildes ierobežojumi

Kompetentajām izpildes iestādēm

- jāatsakās izpildīt spriedumu, kas apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, ja pēc parādnieka iesnieguma tās uzskata, ka spriedums ir pretrunā ar kādu agrāku spriedumu, kas pasludināts jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī saskaņā ar nosacījumiem, kas attiecīgi izklāstīti II.5.2.2.1. vai III.4.2.2.1. punktā;
- var atlikt vai ierobežot par Eiropas izpildes rīkojumu apstiprinātā sprieduma, publiska akta vai izlīguma izpildi, ja parādnieks ir apstrīdējis spriedumu, publisku aktu vai izlīgumu vai pieprasījis Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājuma labošanu vai atcelšanu saskaņā ar nosacījumiem, kas attiecīgi izklāstīti II.5.2.2.2., III.4.2.2.2., IV.4.2.2.1. vai V.4.2.2.1. punktā.

Neskarot iepriekš minēto, turpina piemērot atteikšanas vai atlikšanas pamatojumu, kas noteikts valsts tiesību aktos. Piemēram, parādnieks varētu iebilst izpildei, iebildumu pamatojot ar to, ka parāds jau ir atmaksāts.

1. PIELIKUMS. TIESAS LĒMUMA PIENĒMŠANAS MATRICA

■ 1. Vai Eiropas izpildes rīkojuma (EIR) pieprasījums attiecas uz izpildāmu spriedumu, kas izdots 2005. gada 21. janvārī vai pēc šā datuma (RO, BU – 2007. gada 1. janvārī)?

■ 2. Vai prasījums attiecas uz civillietu un komercietu?

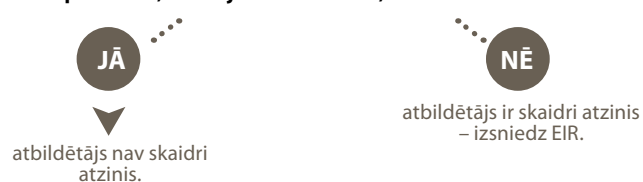
■ 3. Vai prasījums ir par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies?

■ 4. Vai spriedumā ievēroti jurisdikcijas noteikumi, kas izklāstīti Regulas (EK) Nr. 44/2001 II nodaļas 3. un 6. iedaļā?

■ 5. Vai pieprasījums attiecas uz spriedumu par prasījumu, kuru parādnieks nebija skaidri atzinis (piemēram, aizmuguriski pieņemtu spriedumu, maksājuma uzdevumu)?

6. Vai prasījums attiecas uz līgumu, ko noslēdzis patērētājs, un patērētājs ir parādnieks?

JĀ

NĒ

8. Vai dokuments par tiesvedības uzsākšanu vai uzaicinājums ierasties uz lietas izskatīšanu tiesā ir piegādāts parādniekam saskaņā ar regulas 13. vai 14. pantu?

JĀ

NĒ

informē prasītāju, ka piegādes trūkumu var labot (18. pants).

7. Vai parādniekam tiesvedības uzsākšanas laikā bija domicils izcelsmes dalībvalstī?

JĀ

NĒ

EIR izdošanu atsaka, jo spriedumu, kas taisīts pret patērētāju, var apstiprināt par EIR tikai tad, ja tas ir taisīts dalībvalstī, kurā patērētājam ir domicils.

9. Vai parādnieks ir pienācīgi informēts par pušu vārdiem un adresēm, prasījuma summu, procentiem, prasījuma pamatojumu un procesuālo kārtību prasījuma apstrīdēšanai?

JĀ

NĒ

informē prasītāju, ka informācijas trūkumu var labot (18. pants).

10. Vai izcelsmes dalībvalstī parādniekam ir tiesības pieprasīt sprieduma pārskatīšanu regulas 19. pantā aprakstītajos apstākļos?

JĀ

NĒ

Izdod EIR.

EIR izdošanu atsaka, jo valsts tiesību akti neatbilst regulas minimuma standartiem.

2. PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR EIR PROCEDŪRU

1.

Kreditors iesniedz pieprasījumu

- » izcelsmes tiesai
- » apstiprināt par EIR
- » spriedumu par neapstrīdētu prasījumu, izlīgumu vai publisku aktu

2.

Tiesa izdod EIR apstiprinājumu

- » izmantojot standarta veidlapu (I pielikums)
- » ja ir izpildīti regulā uzskaitītie noteikumi

3.

Kreditors iesniedz izpildes dalībvalsts kompetentajām izpildes iestādēm kur:

- » sprieduma, izlīguma vai publiska akta norakstu
- » EIR apstiprinājuma norakstu, un
- » Attiecīgā gadījumā EIR apstiprinājuma norakstu vai tā tulkojumu

4.

Izpildes dalībvalsts kompetentās izpildes iestādes

- » izpilda EIR ar tādiem pašiem nosacījumiem kā izpildes dalībvalsts spriedumu

Foto

6. lpp.: Jokerproduction | Dreamstime.com

12. lpp.: Evgeniy_p | Dreamstime.com

22. lpp.: Kmitu | Dreamstime.com

32. lpp.: Johneubanks | Dreamstime.com

38. lpp.: Szpytma | Dreamstime.com

44. lpp.: Absolut_photos | Dreamstime.com

PRAKTISKS METODISKAIS LĪDZEKLIS PAR TO, KĀ PIEMĒROT REGULU PAR EIROPAS IZPILDES RĪKOJUMU

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem, OV L 143, 30.4.2004., 15. lpp.

Šo dokumentu izstrādāja Komisijas dienesti, apspriežoties ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu civilīetās un komercīetās (<http://ec.europa.eu.int/civiljustice>)

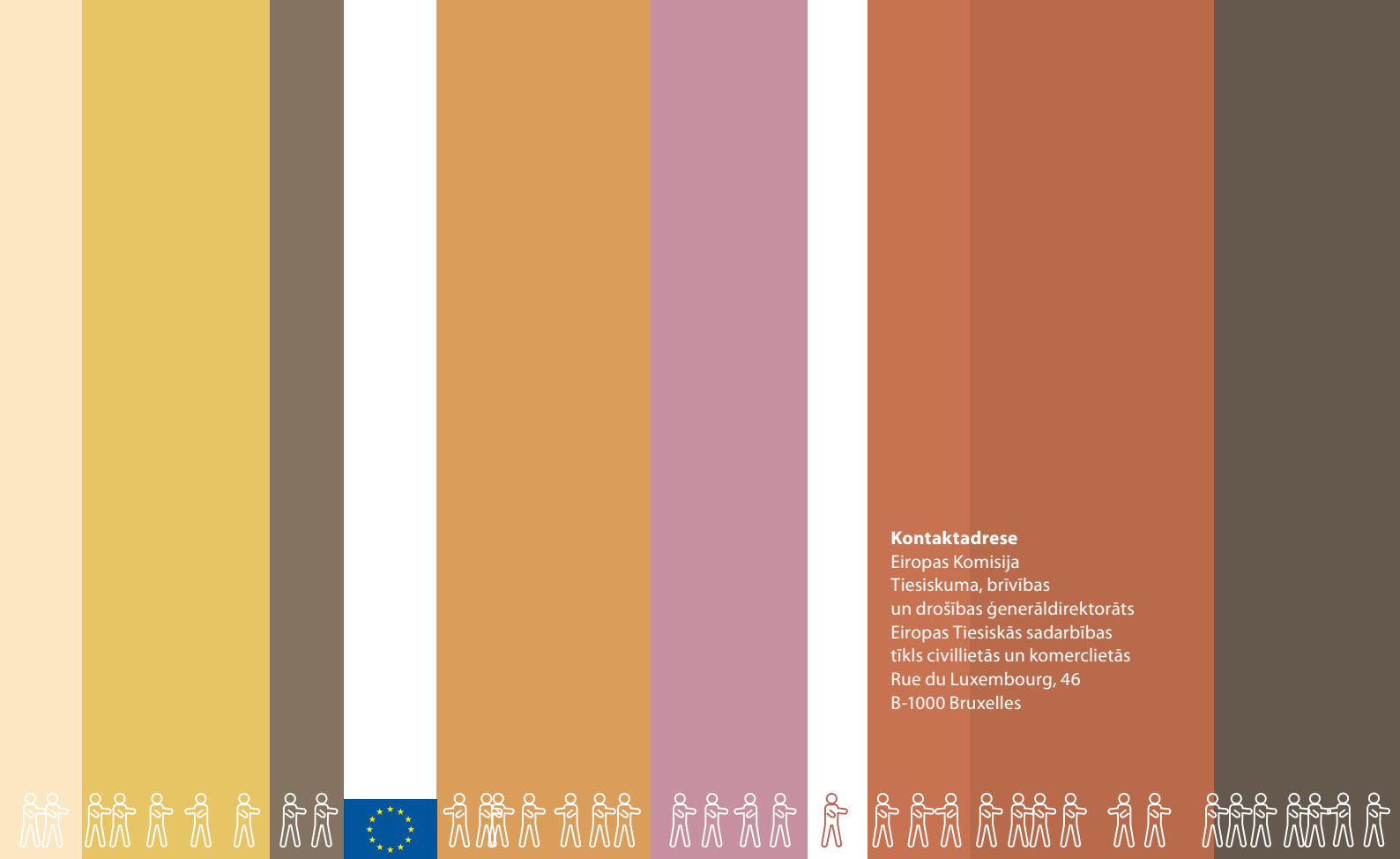
Šī metodiskā līdzekļa saturs neskar Regulas 805/2004 juridisko interpretāciju Tiesā.

© Eiropas Kopienas, 2008

Reproducēšana atļauta, ja tiek norādīts avots.

Iespiests Beļģijā, 2008. gada novembris

Iespiests uz balta papīra, kas nesatur hloru

Kontaktadrese

Eiropas Komisija
Tiesiskuma, brīvības
un drošības ģenerāldirektorāts
Eiropas Tiesiskās sadarbības
tikls civillietās un komercietās
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>